

Täysistunto

Tiistai 4.10.2022 klo 13.59—21.17

16. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi nuorisolain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 107/2022 vp

Valiokunnan mietintö SiVM 8/2022 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 16. asia. Käsittelyn pohjana on sivistysvaliokunnan mietintö SiVM 8/2022 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Avaan yleiskeskustelun. Edustaja Ollikainen, olkaa hyvä. Ledamot Ollikainen, var vänligt.

Keskustelu

18.46 **Mikko Ollikainen r:** Arvoisa puhemies, ärade talman! Vi behandlar nu alltså betänkandet som kulturutskottet har gett kring ungdomslagen. Då det gäller den här ungdomslagen så kan jag väl lyfta fram att det mest väsentliga där i mina ögon handlar om det att man gör Finlandsmodellen permanent. Finlandsmodellen handlar ju om att ha en meningsfull sysselsättning för barn och unga i samband med skoldagen, och det här har haft väldigt goda resultat, väldigt mångsidigt, speciellt där man har haft sådan typ av verksamhet där man har pushat sådana som inte normalt är i olika hobbyn, så det är väldigt viktigt. Risker är ju här förstås alltid att de som är aktiva i föreningsverksamhet normalt också är med i den här Finlandsmodellen, men det är viktigt att bredda det här så det täcker alla.

Eliikkä tämä nuorisolaki koskee aika pitkälle myös Suomen mallia, harrastamisen Suomen mallia, että vakinaistetaan se. Se on mielestäni todella tärkeä ja hyvä asia varsinkin niille, jotka eivät muuten ehkä ole mukana harrastustoiminnassa ja joilla ei välttämättä ole rahaa osallistua siihen. On ensisijaisen tärkeää, että tällaisia monipuolisia kursseja on koulupäivän yhteydessä.

Meille on ollut tärkeä esimerkiksi näitä koko maan kattavia nuorisojärjestöjä koskeva kirjaus. Nyt tämän ehdotuksen jälkeen heillä tulee olemaan toimintaa vähintään seitsemässä eri maakunnassa, ja tämä on pikkasen haasteellista varsinkin nuorisojärjestöille, jotka ylläpitävät ruotsinkielistä toimintaa, koska heillä on toimintaa ainoastaan kolmessa eri maakunnassa, mutta se on kuitenkin kansallista toimintaa. On hyvä asia tässä meidän mie-tinnössä, että on nostettu esille ja itse asetuksessa on tällainen kirjaus, joka takaa sen, että kielellisistä syistä pystytään tekemään poikkeus tällaisessa suhteessa, että voi olla harvemmassa kuin seitsemässä maakunnassa tätä toimintaa. Se on todella hyvä asia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2022 vp

Det är väldigt bra att det finns i förordningen, som vi har poängterat i betänkandet, att sådana organisationer, till exempel ungdomsförbundet Finlands Svenska Ungdomsförbund, som har verksamhet i tre olika landskap, kan fortsätta med det och ändå ses de som ett rikstäckande organ även om det nu i lagen sägs att det är sju, men av språkliga orsaker kan man ändå köra med tre olika områden. Det här är en väldigt bra sak, som vi är nöjda med. — Tack, kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia, tack. — Edustaja Kinnunen, Mikko, olkaa hyvä.

18.49 Mikko Kinnunen kesk: Arvoisa herra puhemies! Tämä nuorisolain uudistus on merkittävä, koska siihen liittyy tämä harrastamisen Suomen malli. Jokainen lapsi saa maksuttoman harrastuksen koulupäivän yhteydessä, ja tämä edistää kovasti yhdenvertaisuutta, kun enää ei ole lompakon paksuudesta kiinni se, että saa harrastuksen. Tämä on ollutkin keskustan pitkäaikainen tavoite, ja olemme siitä kovasti iloisia, että se nyt lähestyy maalia.

On tärkeää, että jokainen löytää tämän mielekkään harrastuksen, ja siksi on tärkeää, että kun kunnat näitä nyt sitten järjestävät vapaaehtoisesti, niin tämä ajatus leviäisi mahdollisimman moneen kuntaan ja myöskin se valikoima erilaisia harrastusmahdollisuuksia olisi laaja. Liikunta on tietysti tärkeää, koska liikkumattomuudesta kärsivät monet ja erityisesti sen seurauksista kärsivät monet, mutta myös monia muita hyviä harrastuksia voi olla: käsillä tekemistä, luovuuteen liittyvää, taiteeseen, kulttuuriin liittyvää harrastusta. Olen myös haastanut vapaaehtoista palokuntatoimintaa tulemaan kouluille. Myös monet muut yhdistykset voisivat aktiivisemmin osallistua tämän harrastustoiminnan järjestämiseen. Jos ajatella sen vaikuttavuutta, niin kyllä se tuo nuorten elämään hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä, vähentää sitä yksinäisyyden tunnetta ja myöskin lieventää mielenterveyden vaikeuksia. Ja kun olemme viime aikoina paljon puhuneet siitä, että nuorten pahoinvointi on lisääntynyt, niin harrastusten kautta me voimme myös niitä ongelmia ratkoa.

Eli tämä laki nyt etenee, ja iloitsemme sen hyvistä vaikutuksista tulevina vuosina.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Holopainen, Hanna, olkaa hyvä.

18.52 Hanna Holopainen vihr: Arvoisa puhemies! Olemme tässä käsittelemässä nuorisolain muutosta, ja meidän on tärkeää kantaa huolta nuorten hyvinvoinnista ja nuorten jaksamisesta. Tiedämme kaikki, kuinka korona-aika on koetellut nuoria ja moni nuori on korona-aikana kokenut syrjäytymistä ja on ollut vaikeampi päästä sitten erilaisten yhteisöllisten toimintojen piiriin, kun harrastustoiminta on ollut tauolla. Yhä enenevässä määrin meillä on tilanne, jossa osa nuorista on erittäin aktiivisia, heillä on erittäin aktiivista harrastustoimintaa, jotkut ovat jopa usean eri harrastustoiminnan piirissä, mutta sitten vastavasti on nuoria, joilla ei ole yhtään harrastustoimintaa ja joilla ei ole välttämättä minkäänlaisia kavereita vapaa-ajalla, ja sitten se koettelee tietenkin nuorten henkistä hyvinvointia vahvasti.

Tässä sivistysvaliokunnan mietinnössä on erittäin hyvin kuvattu tätä kokonaisuutta ja näitä haasteita, ja tässä on tuotu esiin se, että tämä harrastamisen malli, jossa valtio on tukenut tämmöistä matalan kynnyksen harrastustoimintaa, on ollut varsin hyvä. Kuitenkin tässä myöskin nostetaan sitten lisähaasteita siihen, että edelleenkin pitää pyrkiä ihan etsi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2022 vp

mään niitä nuoria, jotka tänäkään toiminnan puitteissa eivät ole löytäneet sitä omaa harrastusmahdollisuuttaan, ja meidän pitää panostaa siihen, että ketään ei jätetä ulkopuolelle. Sitten valiokunta on ihan oikein todennut, että kun kunnat ovat keskeisenä järjestäjänä tässä harrastamisen Suomen mallin mukaisessa toiminnassa, niin tietenkin haasteena on varmasti se, että eri kunnissa on hyvin vaihtelevat resurssit. Tiedämme, että kunnissa on paljon haasteita, ja olisi hyvä, että sitten nuoret eri puolilla Suomea olisivat yhdenvertaisessa asemassa siinä, että kaikkialla näitä harrastusmahdollisuuksia löytyisi.

Haluaisin vielä tässä erikseen nostaa esiin sen, että on tärkeää muistaa tämä harrastustoiminnan laajuus ja monipuolisuus. Usein katsotaan ehkä suppeasti vaikka liikuntaharrastamista ja muuta, mutta sitten kun ajatellaan nuorten monimuotoisuutta ja nuorten erilaisia kiinnostuksen kohteita, niin on tärkeää, että sitten aina mietitään koko sitä harrastustoiminnan kenttää, joka sisältää liikunnan lisäksi kulttuuriin, tieteeseen liittyvät kerhotoiminat ja muut tällaiset, jotta sitten meillä on laajasti mahdollisuuksia tarjota nuorille heidän kehitystään tukevaa toimintaa. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Kalmari, olkaa hyvä.

18.54 Anne Kalmari kesk: Arvoisa herra puhemies! Oikein hyviä puheenvuoroja on pidetty, ja halusin itsekin käyttää puheenvuoron ihan senkin takia, kun muistan, kuinka kovasti edustaja Puumala aikoinaan, kun oli vielä täällä talossa, teki tämän asian eteen töitä. Ja nyt tämä on edennyt — hän tietysti on ollut myös niillä paikoilla, että on pystynyt poliittisesti vaikuttamaan, vaikka ei tässä talossa enää nyt sitten ollutkaan. Tämä on meille monillekin unelmien täyttymys siinä mielessä, että tulipa lapsi minkälaisesta taustasta hyvänsä, niin nyt hänellä on mahdollisuus kiinnittyä tähän yhteiskuntaan ja olla joukossa mukana vanhempien varallisuudesta tai muusta riippumatta. Ja kuten tässä todettiin, harrastusmahdollisuuksia voi olla hyvin monenlaisia, ne voivat liittyä luontoon, ne voivat liittyä kulttuuriin, ne voivat liittyä liikuntaan, mihin tahansa, ja pääasia olisi se, että nuori lähtee sieltä kotoaan, sillä se ehkäisee syrjäytymistä. Tänään tässä istuntosalissa on puhuttu päihteistä ja on puhuttu mielenterveysongelmista, ja uskon, että tässä on yksi avain siihen, että niitä tulevaisuudessa on vähemmän.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Vielä edustaja Kinnunen, Mikko, olkaa hyvä.

18.56 Mikko Kinnunen kesk: Kiitos, arvoisa puhemies! Tuosta sivistysvaliokunnan mietinnöstä nostaisin vielä muutaman tärkeän asian.

Valiokunta piti tätä harrastamisen Suomen mallia erittäin kannatettavana, ja toki sitten haastetta nostettiin esille siitä, että sen avulla täytyy löytää ja tavoittaa myöskin ne nuoret, joilla ei ole yhtään harrastusta ja joiden koti tai kulttuuri ei tue harrastustoimintaan lähtemistä. Joillakin paikkakunnilla oli ollut jopa tällaisia harrastusetsiviä, jotka olivat löytäneet tällaisia nuoria, ja toivoisin, että tällainenkin käytäntö voisi levitä hyvänä käytäntönä ympäri Suomen.

Toisekseen valiokunnassa korostimme sitä, että erityisesti haavoittuvassa asemassa olevat ryhmät on tärkeä huomioida, ja myöskin sitä, että joku tarvitsee harrastaakseen myös tukea ja sitäkin on syytä järjestää.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2022 vp

Kaiken kaikkiaan pidimme tärkeänä sitä, että tämä harrastustoiminta olisi sellaista matkan kynnyksen toimintaa, johon jokaisen nuoren on helppo tulla. Myöskin kirjasimme ylös sen, että kun tätä toimintaa järjestetään kunnissa, niin se nousisi sieltä lasten ja nuorten omista tarpeista. Joillakin paikkakunnilla olivat jo pilottivaiheessa nuoret ja lapset itse osallistuneet ideointiin, että minkälaista toimintaa nyt tälle kylälle ja tähän kaupunginosaan tarvitaan.

Että tällaisia ajatuksia sieltä valiokunnasta.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 107/2022 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.